

مشهورترین لباس های سنتی آفریقای جنوبی

یکی از منحصر به فردترین جاذبه های گردشگری آفریقای جنوبی که مورد توجه ویژه اهالی فرهنگ و هنر است، لباس های سنتی زنان و مردان این کشور می باشد.

آفریقای جنوبی، توریستی ترین کشور آفریقایی

آفریقای جنوبی با داشتن جاذبه های طبیعی متنوع، بهترین گزینه برای گردشگرانی است که از تماشای حیات وحش، پوشش گیاهی منحصر به فرد، کوهنوردی، شنا و عکاسی لذت می برند. در سال های اخیر، آفریقای جنوبی با تقویت زیرساخت های گردشگری، بهبود وضعیت امنیت، بسیج منابع مالی و تبلیغات گسترده، موفق شده به جایگاه مطلوبی در صنعت گردشگری دست پیدا کند. آفریقای جنوبی از سال ۲۰۱۰ میلادی به بعد همواره توریستی ترین کشور آفریقا بوده است. به گونه ای که در سال ۲۰۱۴ میلادی با جذب ۹,۶ میلیون گردشگر، بزرگترین مقصد توریستی آفریقا شناخته شده است. موسسه آمار آفریقای جنوبی اعلام کرد که گردشگری این کشور در سال ۲۰۱۸ میلادی توانسته ۱۱۸ میلیارد راند به اقتصاد آفریقای جنوبی کمک کند.

پوشش های سنتی رنگارنگ مردم آفریقای جنوبی

یکی از جاذبه های گردشگری آفریقای جنوبی که برای اهالی فرهنگ و هنر جذابیتی ویژه دارد، لباس های محلی و پوشش های سنتی زنان و مردان این کشور است. پوشش های محلی و سنتی مردم آفریقای جنوبی بیانگر هویت، فرهنگ و تمدن مردمان این کشور است. در واقع می توان گفت یکی از بهترین ابزارها برای شناخت فرهنگ یک کشور، لباس یا تن پوش های محلی و سنتی مردمان آن سرزمین می باشد. ترکیبی متنوع از فرهنگ ها، اقوام و ادیان در آفریقای جنوبی باعث ایجاد انواع لباس های سنتی شده است. به عنوان مثال در فرهنگ های آفریقایی، سن و وضعیت اجتماعی در لباسی که فرد می پوشد منعکس می شود.

در مقاله پیش رو تصمیم داریم انواع مختلف لباس های سنتی اقوام گوناگون در آفریقای جنوبی را به صورت اجمالی بررسی کنیم.

اگر علاقمند هستید در مورد پوشش های سنتی زنان و مردان آفریقای جنوبی بیشتر بدانید با ما همراه باشید.

لباس سنتی قوم خوسا (Xhosa)

لباس هایی با رنگ های روشن، میراث زنان خوسا

«خوساها» مردمی مغرور هستند و میراث فرهنگی برای آنها بسیار اهمیت دارد. به طور سنتی، لباس ها و زیور آلات زنان مراحل زندگی آنها را نشان می دهد. به عنوان، دختری که تازه ازدواج کرده مدل موی خاصی را استفاده می کند که نشان دهنده وضعیت جدید زندگی او است. بانویی که اولین فرزندش را به دنیا آورده سبک متفاوتی از مدل مو را استفاده می کند. به طور کلی لباس های زنانه شامل لباس هایی با رنگ های روشن مانند نارنجی، سبز، قرمز و سفید است که با پارچه بافته شده و شامل منجوق دوزی می باشد. پوشش سر برای زنان این قوم شامل یک عمامه رنگارنگ بافته شده است.

منجوق دوزی عامل شهرت لباس زنان خوسا

مردم خوسا به خاطر منجوق دوزی های زیبا بر روی لباس های شان معروف هستند و این قسمت مهمی از لباس های سنتی زنان را تشکیل می دهد. آنها همچنین گردنبندهای بلند دانه ای، شال هایی پو شیده از مهره های چند رنگ، دستبند، بازوبند و مچ بند که همگی از مهره های رنگی ساخته شده اند را به عنوان زیورآلات استفاده می کنند.

پوشش های متنوع منجوق دوزی شده خوسایی ها

سایر لباس های منجوق دوزی استفاده شده در قبیله خوسا عبارتست از:

ایتومبو (ithumbu)، گردنبندهای مفصلی که زنان خوسا هنگام اجرای رقص سنتی یا ایکاکابود استفاده می کنند.

ایکوکو (iqoqo)، نواری تزئینی، منگوله ای و مهره ای که در قسمت پایین کمر پوشیده شده است.

ولوواکابینی (vulwakabini)، پوشش مهره ای که روی قسمت فوقانی بدن و سینه را می پوشاند.

ایسیدلوکولو (isidlokolo)، کلاه پوستی حیوانات که با مهره های بزرگ تزئین شده و توسط شفا دهندگان در رقص سنتی یا هنگام کار با بیماران استفاده می شود.

رسمی قدیمی در میان زنان خوسا

زنان خوسا همواره لوله های تزئینی به همراه دارند و تظاهر به کشیدن این لوله ها مانند سیگار می کنند. در برخی از مناطق کیپ تاون شرقی به راحتی می توانید گروهی از زن ها را ببینید که در حال اجرای این سنت هستند. لوله ها معمولاً از چوب ساخته می شوند و اغلب با مهره تزئین می شوند.

لباس سنتی مردها و پسرهای خوسا

مردان خوسا به طور سنتی نقش جنگجویان، شکارچیان و دامداران را ایفا می کردند. پوست حیوانات قسمت مهمی از لباس سنتی آنها را تشکیل می داد. مردم عادی از پوست حیوانات مختلف در لباس های خود استفاده می کردند، اما افراد سلطنتی از پوست پلنگ استفاده می کردند. مردان خوسا معمولاً از جلو یک روکش و یک روپوش کوتاه از پوست حیوانات روی شانیه ها می پوشند. آنها گاهی روپوش را با پتو عوض می کنند. مردان خوسا همچنین به طور سنتی صندل های پوست حیوانات می پوشیدند.

رسم عجیب برای پسرهای خوسا

در ابتدای نوجوانی، پسرهای خوسا بدن خود را سفید می کنند. همچنین برای دفع شر و بدی، پتو یا پوست گوسفند می پوشند.

لباس سنتی قوم زولو (Zulu)

لباس زنان و دختران زولو، نماد فرهنگ

لباس های سنتی بخش مهمی از فرهنگ زولو هستند. این لباس ها معمولا رنگارنگ، روشن و شامل مهره های زیبایی برای زنان و کودکان است.

پوشش های مخصوص زنان متاهل قوم زولو

زنان متاهل از جایگاه ویژه ای در فرهنگ زولو برخوردارند و لباس های متفاوتی را نسبت به دختران مجرد می پوشند. زنان قوم زولو که به طور سنتی ازدواج کرده اند ممکن است کلاه پهن مخصوصی به نام «ایزیچولو» (isicholo) به عنوان نماد و وضعیت تاهل خود استفاده کنند. «ایبهای» (Ibhayi) روپوش یا روسری است که زنان متاهل به عنوان احترام به همسران خود دور شانه ها می بندند. زنان متاهل همچنین گردنبندهایی به نام «اوریزی» (ureyisi) و دامن هایی به نام «ایزایدوبا» (isidwaba) می پوشند.

پوشش دختران مجرد قوم زولو

لباس دختران مجرد شامل نوارهای بلند مهره های پیچ خورده ای است که در اطراف مچ پا، آرنج و کمر آنها پوشیده می شود. این لباس «ایزینکو» (izincu) نامیده می شود. دختران جوان همچنین از دامن های کوتاه مهره دار، گردنبندهای رنگارنگ و هدبندهای مهره دار نیز استفاده می کنند. کودکان نیز دور کمر و گردن خود از نوارهای مهره کاری شده استفاده می کنند.

لباس مردان متاهل زولو

مردان زولو به طور سنتی انواع مختلفی از لباس های مختلف پوست حیوانات را می پوشند. مردان متاهل نیز مانند زنان متاهل از جایگاه ویژه ای برخوردارند. به عنوان مثال، پوشش جلویی مردان متاهل «اوموتشا» (umutsha) نامیده می شود. اوموتشا با لباس هایی که پسران می پوشند و «ایکویی» (iqoyi) نامیده می شود، متفاوت است. پوشش پشتی که توسط مردان پوشیده می شود «ایبھشو» (ibheshu) نام دارد.

حلقه سر و دور گردنی مردان زولو

همچنین ایسی کوکو (Isicoco) یک حلقه سر است که توسط مردان پوشیده می شود و ایمهاتا (imbhata) یک پوست دایره ای از پوست گاو است که دور گردن مرد پوشیده می شود. البته ایمهاتا در گذشته فقط توسط مردانی استفاده می شد که فرد دیگری را در جنگ کشته بودند. زرھی که با لباس جنگ پوشیده می شود ایهاوو (ihawu) نامیده می شود. لباس نبرد مردان این قبیله همچنین شامل نوارهایی بر روی بازو و میچ پا است که از پوست حیوانات تهیه می شود.

لباس سنتی قوم ندبله (NDEBELE)

لباس بانوان ندبله، افتخار زنان

یکی از افتخارات زنان در «ندبله» نوع پوشش سنتی آنها است. لباس سنتی آنها رنگارنگ و درخشان بوده و با تعداد زیادی مهره کاری زیبا تزئین شده است. لباس سنتی زنان در ندبله سن و موقعیت او در جامعه را نشان می‌دهد. یک زن متاهل به طور سنتی روی شانه‌های خود را می‌پوشاند. زنان ندبله تعداد زیادی حلقه و مهره ضخیم و الیاف پیچ خورده، به نام «ایزیگولوانی» (isigolwani) در اطراف گردن و پاهای خود دارد. او همچنین حلقه‌های مسی و برنجی به نام «دزیلا» (dzilla) به دور بازوها، گردن و پاهای خود می‌بندد. پوشش اصلی یا «نگوبا» معمولاً نواری با ترکیب رنگ‌های سبز، قرمز، آبی، زرد و قهوه‌ای است.

همچنین زنان متاهل به نشانه احترام به همسران خود نوعی پوشش سر می‌پوشند. این پوشش شامل یک سر بند مهره دار یا یک کلاه بافتنی است که شامل موارد تزئینی مثبت کاری شده به نام آماکوبی (amacubi) است.

لباس‌های خاص دخترهای ندبله

دختران کوچک از پیش بندهای مهره دار یا دامن‌های مهره دار استفاده می‌کنند. در حالی که دختران بزرگتر از «ایزیگولوانی»های ضخیم به دور گردن، بازوها، پاها و کمر خود می‌بندند. آنها همچنین «ایزیفتو» (isiphethu) می‌پوشند، که پیش بندی مهره‌ای است و به عنوان نمادی از ورود دختران به سن بلوغ به شمار می‌رود.

لباس مردان ندبله، میراث گذشتگان

لباس سنتی برای مردان ندبله به اندازه زنان رنگارنگ نیست. لباس اصلی برای مردان «ایپوریانی» (iporiyana) است که از گردن آویزان می باشد. این لباس شامل تزئیناتی است که اغلب شامل مهره هایی در قسمت بالای آن بوده و از پوست حیوانات ساخته می شود. ایپوریانی نمادی از مردانگی است و پس از انجام یک سری ماموریت های خاص، توسط پدر به پسر جوان هدیه داده می شود.

پوست حیوانات عنصر اساسی در لباس مردان ندبله

مردان ندبله همچنین از نوارهایی از جنس پوست حیوانات به عنوان مچ بند، پابند، و سربند استفاده می کنند. آنها برای گرم نگه داشتن خود از شال هایی از پوست حیوانات یا کاروس در اطراف شانه های خود استفاده می کنند. پوست حیوانات به طور سنتی نقش مهمی در لباس مردان بازی می کند، زیرا لباس های هر گروه در قوم ندبله با یک حیوان خاص مرتبط است. اعضای هر گروه باید تنها از پوست حیوان مخصوص به خود در تهیه لباس استفاده کنند. برای تشریفات و تزئینات، مردان ندبلی از زیورآلاتی که همسرانشان برای آنها ساخته اند، استفاده می کنند.

لباس سنتی قوم وندا (VENDA)

لباس سنتی زنان و دختران وندا

زنان قوم وندا به دلیل لباس های رنگارنگی که می پوشند مشهور هستند. رنگین ترین قسمت لباس زنانه وندا، لباس فوقانی است که از پارچه راه راه چند رنگ به نام «وندا» ساخته شده است. این یک پارچه طولی است که یک نوار (باندا) در قسمت فوقانی آن دوخته شده و دو بند از همان پارچه برای بستن روی شانه دارد.

لباس سنتی زنان متاهل وندا

لباس سنتی مخصوص زنان متاهل در قوم وندا، پیش بند پوستی بز است که به آن «تشیروها» (Tshirivha) گفته می شود. این لباس قسمت های پشت و جلو بدن را می پوشاند. در موارد خاص و برای برخی مراسم سنتی، زنان متاهل از پیش بند پشتی تشریفاتی از پوست گوسفند به نام «گوانا» (Gwana) استفاده می کردند. امروزه لباس مشابهی از پارچه وندا ساخته شده و مورد استفاده زنان متاهل در قوم وندا است. «ماردو» (Maredo) که توسط زنان جوان پوشیده می شود، نوارهای پارچه ای باریکی است که بین پاها از طریق کمربند در جلو و عقب آویزان شده است. دستبندها و گردنبندهای پیچ خورده به نام «وهوکندا» (vhukunda) توسط زنان برای تزئین استفاده می شد. زنان جوان همچنین تکه های مسی پیچ خورده دور یک رشته پنبه به نام «شدو» (shedo) یا «توتو» (thuthu) را برای دور مچ پا و دست خود استفاده می کنند.

لباس سنتی مردان و پسران وندا

پارچه کمری به نام «تسندی» (Tsindi) یکی از مهمترین لباس هایی است که به طور سنتی توسط همه مردان وندا پوشیده می شود. این لباس، یک قطعه مثلثی از پوست نرم حیوانات است که قسمت جلویی بدن را پوشانده و از پشت بسته می شود. تسندی که توسط مردان بالغ پوشیده می شود از پوست یک بز، «کلیپسپرینگر» یا «دوبلور» ساخته می شد. طنابی به نام «لوده ده» (ludede) دور کمر مردان این قوم بسته می شود. همچنین در هوای سرد، مردان وندایی با روپوش هایی به نام «نگواه» (nguvha) شانه های خود را می پوشاندند. نگواه معمولاً توسط مردان جوان از پوست کامل بز ساخته می شد. رئیس هر قبیله به طور سنتی از سر شانه های پوست حیوانات و یک کاروس یا سیلا استفاده می کرد.

لباس امروزی مردان و پسران وندا

امروزه مردان وندایی اغلب پیراهن هایی را می پوشند که از پارچه وندای راه راه سنتی ساخته شده باشد. گاهی اوقات آنها از پارچه وندایی که در قسمت شانه بسته شده نیز استفاده می کنند.

لباس سنتی در قوم تسونگا-شانگان (Tsonga-Shangaan)

قبیله «تسونگا-شانگان» شاخه ای از قبیله زولو است و عمدتاً در جنوب موزامبیک و استان های شمالی آفریقای جنوبی زندگی می کنند. به طور سنتی، مردان تسونگا پوست حیوانات می پوشند. در حالی که زنان از مهره ها و دامن های جمع شده رنگارنگی به نام «زیبلانی» (xibelani) استفاده می کنند.

لباس رنگارنگ سنتی هندی آفریقایی ها

هندی های ساکن آفریقای جنوبی همیشه میراث فرهنگی، زبان و اعتقادات مذهبی خود را حفظ کرده اند. هندی آفریقایی های مسیحی، هندو یا مسلمان، لباس های غربی و به روز شده استفاده می کنند. در حالی که لباس سنتی هند مانند ساری های گلدوزی شده زیبا و شروانی های مخصوص عروسی ها است.

لباس سنتی قوم کیپ مالایی (Cape Malaya)

«کیپ مالایی» به گروه قومی اشاره دارد که در جریان تجارت برده از جنوب شرقی آسیا به آفریقای جنوبی آورده شده اند. در کیپ تاون، جامعه کیپ مالایی عمدتاً مسلمان هستند. مانند اقوام هندی آفریقایی، مردم کیپ مالایی در زندگی روزمره به طور عمده لباس غربی می پوشند. کیپ مالایی ها لباس های سنتی خود را در مسجد، مدرسه و جشن های خاص استفاده می کنند.

در تنظیم این مقاله از منابع زیر استفاده شده است:

<http://farsi.tpo.ir/uploads/africa-tourism.pdf>

<https://economic.mfa.ir/portal/newsview/۶۰۷۵۹۹/>

<https://www.vukuzenzele.gov.za/>

<https://theculturetrip.com/africa/south-africa/articles/an-introduction-to-south-african-traditional-dress/>

واژگان کلیدی: گردشگری، لباس سنتی، صنعت گردشگری، پوشش محلی، لباس اقوام، آفریقای جنوبی

نویسنده: مجتبی رسولی